

فصل میوه چینی

پنجم ابتدایی

شامل: فارسی، علوم، ریاضی، آزمون‌های چهارجوابی و ...

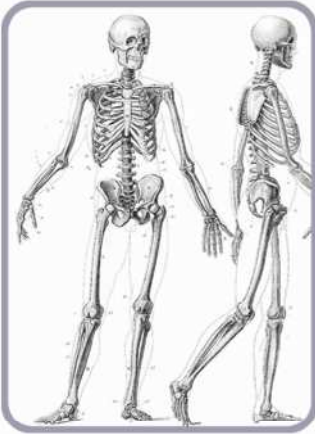
مؤلفین:

محمد حسن حسن پور

معصومه نجیب

مورد استفاده‌ی دانش آموزان ورودی پایه‌ی ششم

اسکلت

مجموع استخوان‌ها، اسکلت بدن ما را تشکیل می‌دهد که بیش از ۲۰۰ عدد می‌باشد. اسکلت به بدن ما شکل و فرم می‌دهد. اسکلت بدن ما شامل: سر، گردن، تنه، دست و پا می‌باشد. اسکلت از بخش‌های داخل بدن مانند قلب، شش و مغز محافظت می‌کند.

استخوان‌های بدن

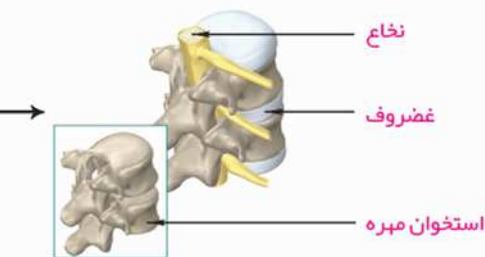
استخوان‌ها با رشته‌های محکم به هم وصل شده‌اند به محلی که دو استخوان به هم وصل می‌شود مفصل می‌گوییم.

مفصل، حرکت استخوان‌ها را امکان‌پذیر می‌کند، بین مهره‌های بدن و سر استخوان‌ها ماده‌ای نرم به نام غضروف قرار دارد. که حرکت بدن را ساده‌تر می‌کند و از ساییده شدن استخوان‌ها جلوگیری می‌کند.

ستون مهره‌ها

شکل مقابل ستون مهره‌های بدن ما را نشان می‌دهد. که با نظم روی هم چیده شده‌اند.

این بخش از بدن به خم و راست شدن ما کمک می‌کند از قرار گرفتن مهره‌های روی هم، لوله‌ای به وجود آمده که نخاع درون آن قرار دارد و این لوله از نخاع محافظت می‌کند.

نکته ایمنی

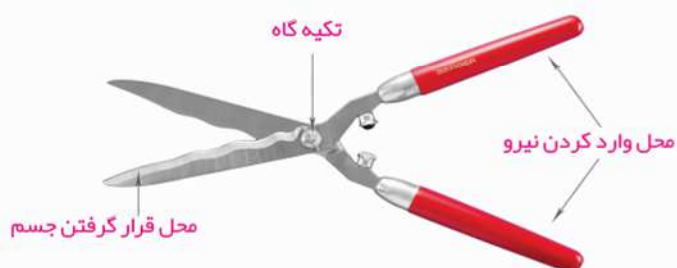
استخوان‌های بدن ما زنده هستند و از مواد محکمی ساخته شده‌اند. گاهی در اثر ضربه آسیب می‌بینند و ترک برمی‌دارند. در هنگام ورزش و بازی مراقب خودتان باشید که خدای نکرده به ماهیچه‌ها و استخوان‌های بدنتان آسیب نرسانید. برای تقویت ماهیچه‌ها از خوردن شیر، گوشت، تخم مرغ فراموش نکنید.

ما برای انجام کارها از ابزارهای مختلفی مانند ابزارهای زیر استفاده می کنیم.
انجام کارها با این وسایل آسان تر و سریع تر می شود.

وسایله هایی مانند الکلنگ و ترازو اهرم هستند. قیچی، میخ کش، انبر دست، پیچ گوشتی، کارد و منگنه مانند اهرم عمل می کنند.

هر اهرم سه قسمت دارد.

محل وارد کردن نیرو

محل قرار گرفتن جسم

محل تکیه گاه

اهرم

میله ای است که یک تکیه گاه دارد و با آن می توان اجسام را جا به جا کرد. در هر اهرم هر چه جسم به تکیه گاه نزدیک تر باشد برای بلند کردن جسم نیروی کم تری نیاز است.

اهرم ها، چرخ و محور، قرقره ها، سطح شیب دار، پیچ و مهره ها، انواع ماشین ساده به حساب می آیند که باعث آسان تر شدن کارها می شوند.

سطح شیب دار

استفاده از سطح شیب دار ، نیروی لازم را برای بالا بردن اجسام

کاهش می دهد و در انجام کارها به ما کمک می کند . در بسیاری از قفل و دستگیره های درها و زبانه ی قفل ها از سطح شیب دار استفاده شده است . **نوک سوزن** ، **لبه پیچ گوشتی** ، **لبه ی کاردها** ، چاقو و **قیچی** همگی سطح شیب دار هستند.

سقف بسیاری از خانه ها در مناطق بارانی را شیب دار می سازند تا باران و برف در سقف خانه ها جمع نشوند .

جوی های آب شیب دار هستند تا آب داخل آن ها نماند و به آسانی جاری شود.

گوه چیست؟

به وسایلی که یک لبه ی آن از لبه ی دیگر نازک تر است **گوه** گفته می شود . این وسایل کارها

را آسان تر می کند و در انجام کار از نیروی کمتری استفاده می شود.

از گوه ها برای **کندن** ، **بریدن** ، **قطعه قطعه کردن** اجسام استفاده می شود.

لبه ی **تبر** ، **شیشه ها** و **قند شکن ها** همه گوه هستند.

دندان های پیش در انسان و جانوران گوشتخوار مانند **گوه** عمل می کنند . که این یکی از

شگفتی های آفرینش است .

محمدتقی بهار ملقب به **ملک الشعرا** در تهران متولد گردید. از شعرای بنام معاصر است. چند دوره نماینده ی مجلس بوده و سال ها به تدریس در دانشگاه اشتغال داشته است و در کابینه ی **قوام السلطنه وزیر فرهنگ** بوده و کتابی دارد به نام **سبک شناسی یا تاریخ تحول نثر پارسی** که بسیار ارزشمند است.

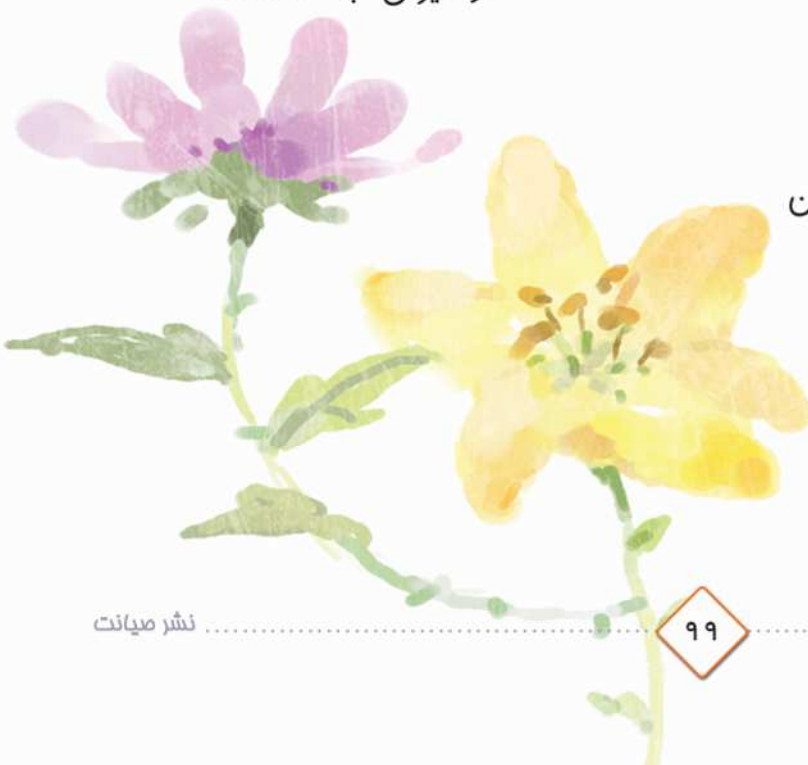
بهار در سال ۱۳۳۰ خورشیدی در اثر ابتلا به بیماری سل در گذشت.

اشعار او بسیار روان و ارزشمندست. وی از شعرای مبارز دوره ی مشروطیت بوده، منجمله شعری در مورد استبداد **محمد علی شاه قاجار** گفته، چند بیتي از آن ذکر می شود:

باشه ایران ز آزادی سخن گفتن خطاست
کار ایران با خداست
شاه مست و میر مست و شهنه مست و شیخ مست
مملکت رفته زدست
هردم از دستان مستان فتنه و غوغا پیاست
کار ایران با خداست

بخوان و به معنای هر واژه توجه کن.

معاصر: هم دوره، هم عصر، هم زمان
شهنه: حاکم نظامی
غوغا: جارو جنجال
میر: پادشاه، مخفف امیر

دانش آموز عزیز بیت های زیر را مانند نمونه به زبان ساده باز گردان.

شعر سعدیا مرد نگو نام نگیرد هرگز مرده آن است که نامش به نگویی نبرند

بازگردانی کسی که کار خوب انجام می دهد نامش همیشه پایدار می ماند و کسی از بین می رود که کار نیکی نکرده باشد

شعر نام نیک رفتگان ضایع مکن تا بماند نام نیکت ماندگار

بازگردانی

شعر برو کارگر باش و امیدوار که از یأس، جز مرگ، ناید به بار

بازگردانی

شعر به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه بر نگذرد

بازگردانی

مفهوم ضرب المثل های زیر را بنویس.

ضرب المثل مرغ همسایه غاز است.

مفهوم

ضرب المثل از کوزه همان برون تراود که در اوست

مفهوم

برای این که وقوع یک پیشامد را در ریاضی مشخص کنیم از کلمه هایی مانند: **امکان دارد**، **احتمال دارد**، **شاید**، **حتما** و **ممکن است** استفاده می کنیم .
 بعضی از پیشامد ها (به طور حتم) اتفاق می افتد مثلا بارش باران در بهار
 و بعضی از پیشامد ها (به طور حتم اتفاق نمی افتد) مثل بعد از بهار زمستان

حالا جمله های زیر را با عبارت مناسب کامل کنید .

- ۱- بارش برف در تیر و مرداد .....
- ۲- یک شش ضلعی ..... شش ضلع دارد.
- ۳- ماهی ها ..... در خشکی نمی توانند زندگی کنند .
- ۴- پستانداران ..... به بچه های خود شیر می دهند .
- ۵- در فروردین ..... برف بیاید .
- ۶- بعد از فصل تابستان ..... فصل پاییز می آید .

★ نتیجه ی فعالیت سه مدرسه در مهر ماه : نمودار ستونی جدول را رسم کن .

دبستان حافظ			دبستان فردوسی			دبستان سعدی		
قابل قبول	خوب	خیلی خوب	قابل قبول	خوب	خیلی خوب	قابل قبول	خوب	خیلی خوب
۹	۱۰	۱۴	۹	۱۰	۱۵	۹	۱۲	۱۷

۱- ۳۲۵ دقیقه یعنی ..... ساعت و ..... دقیقه

۲- ۶۰ تا صد میلیون برابر است با عدد .....

۳- حاصل جمع و تفریق زیر را بدست آورید .

$$۳ \frac{۵}{۷} + ۶ \frac{۱}{۲} =$$

$$۷ \frac{۲}{۳} - ۴ \frac{۱}{۵} =$$

۴- حاصل ضرب های زیر را به دست آورید .

$$\frac{۴}{۷} \times \frac{۶}{۹} =$$

$$۶ \times \frac{۲}{۵} =$$

۵- تقسیم کنید .

$$\frac{۱۰}{۱۱} \div \frac{۲}{۱۱} =$$

$$۱۸ \div \frac{۱}{۳} =$$

۶- حاصل ضرب های زیر را ساده کنید.

$$\frac{۱}{۵} \times ۲۰ =$$

$$\frac{۸}{۱۲} \times \frac{۱۶}{۱۴} =$$

۷- در جاهای خالی عدد مناسبی بنویس تا یک تناسب به دست آید .

$$\frac{۱۱۸}{\text{○}} = \frac{۳۵۴}{۲۱۰}$$

$$\frac{۳}{۴} = \frac{۳۳}{\text{○}} = \frac{\text{○}}{۵۶}$$

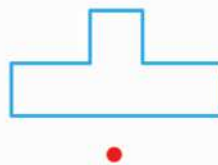
۸- ۶۰٪ صفحات کتابی ۴۰ است . این کتاب چند صفحه دارد ؟

۹- مجموع زاویه های یک چهار ضلعی ..... درجه است.

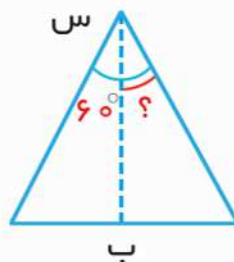
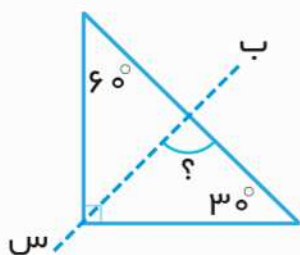
۱۰- ذوزنقه ای رسم کنید که دارای خط تقارن باشد.

۱۱- در شکل های زیر، قرینه ی هر شکل را نسبت به نقاط داده شده رسم کنید.

۱۲- با توجه به نیمساز زاویه های شکل های زیر اندازه ی زاویه ی مشخص شده را پیدا کنید.

۱۳- عدد $4/159$ را به حروف بنویس .

این عدد بین کدام دو عدد صحیح قرار دارد؟

۱۴- 8425 گرم برابر با ..... کیلو گرم .

$9/6$ لیتر برابر با ..... میلی متر .

۱۵- حاصل عبارت های زیر را به صورت تقریبی حساب کنید و سپس آن ها را به طور دقیق محاسبه کنید.

$$72/23 + 2/475 =$$

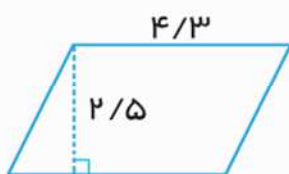
$$18/3 - 4/156 =$$

۱۶- حاصل ضرب های زیر را پیدا کنید.

$$2/45 \times 12/8 =$$

$$5/5 \times 0/3 =$$

۱۷- مساحت متوازی الاضلاع و محیط مستطیل را حساب کن .

کلمه های زیر را با نشانه ی مناسب کامل کن.

م...کم	ل...یف	یس...یس	ش...ره	ذ...ن
خ...ره	ع...مت	م...الع	ت...ور	مذ...ور

هر یک از جمله های زیر را با واژه ی صحیح کامل کن.

۱- آیا می توانی صدای ..... را که در زیرزمین می جنبند، بشنوی؟ (هشتره هایی - هشتره هایی)

۲- گاهی در بلندترین جای کوهستان از دل ..... و سنگ ها چشمه ای روان است.

(صخره ها - سخره ها)

۳- پرسش و جست و جو از هرچیز، برای یافتن ..... کاری است که همه ی دانشمندان انجام

می دهند.

۴- صبح روز بعد پروانه از خواب بیدار شد و مثل همیشه به ..... بر که رفت تا خود را در آب

تماشا کند.

(سراغ - صراغ)

مانند نمونه واژه ها را کنارهم قرار بده و واژه ی جدید بساز.

حیرت	نو	فرمان	روز	پرهیز
روز	روا	کار	انگیز	گار
حیرت انگیز				

با اضافه کردن (گر) و (گار) به پایان بعضی از واژه‌های فارسی کلمه‌ی جدیدی ساخته می‌شود. مانند: زرگر، روزگار

حالا با اضافه کردن (گر) یا (گار) به پایان کلمه‌های زیر که مناسب آن باشد، کلمه‌ی جدید بساز و سپس معنی هر کلمه را بنویس.

..... یعنی ← ..... = گر + سازش

..... یعنی ← ..... = + روز

..... یعنی ← ..... = + آموز

..... یعنی ← ..... = + کار

..... یعنی ← ..... = + گزارش

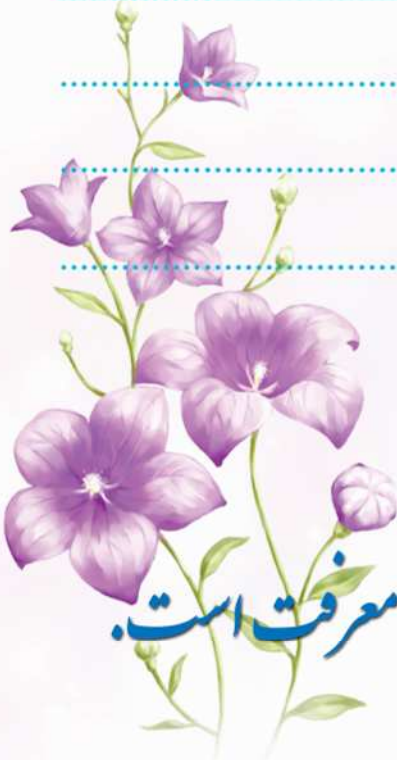
..... یعنی ← ..... = + آهن

..... یعنی ← ..... = + پرهیز

..... یعنی ← ..... = + مس

..... یعنی ← ..... = + توان

..... یعنی ← ..... = + رفت

پرسیدن، راه خردمندان می‌رسیدن به دانش و معرفت است.

۸- جاهای خالی را با عدد مناسب کامل کنید.

۱۴۵ دقیقه یعنی ..... ساعت و ..... دقیقه

۸۶۵ سانتی متر یعنی ..... متر و ..... سانتی متر

۴۶۳۵ گرم یعنی ..... کیلو گرم و ..... گرم

۹- حاصل جمع و تفریق های زیر را حساب کنید.

$$\begin{array}{r} 6 \quad 48' \quad 53'' \\ + 1 \quad 42' \quad 17'' \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \quad 39' \quad 14'' \\ - 6 \quad 36' \quad 23'' \\ \hline \end{array}$$

۱۰- هر ساعت را با سه واحد زمان که زیر هر کدام آمده است نشان بده.

۲ ۲۵' ۵۰''

۷ ۱۵' ۳۵''

۱۲ ۱۰' ۴۵''

۱۱- الگوی بعدی را ادامه بده؟

؟ → بعدی

ریاضی و هوش

دختری می گفت: تعداد برادران و خواهران من مساوی هستند ولی برادر همین دختر می گفت: تعداد برادران من نصف تعداد خواهرانم هستند . در یک دقیقه بگوئید این خانواده چند پسر و چند دختر دارند؟...

فصل (۲)
کسر و کسرهای
بزرگتر از واحد

دانش آموز عزیز هر کسر که صورت آن بزرگ تر از مخرج آن باشد.

کسر بزرگتر از واحد نامیده می شود. مثلا کسرهای $\frac{۲۸}{۹}$ و $\frac{۱۷}{۱۲}$ کسرهای

بزرگ تر از واحد هستند.

و می توان کسرهای بزرگ تر از واحد را به عدد مخلوط تبدیل کنیم.

مثلا $\frac{۱۷}{۱۲}$ را به شرح زیر تبدیل به عدد مخلوط می کنیم.

$$\frac{۱۷}{۱۲} \rightarrow \begin{array}{r} ۱۷ \\ - ۱۲ \\ \hline ۵ \end{array} \begin{array}{l} \text{مقسوم} \rightarrow \\ \text{مقسوم علیه} \leftarrow ۱۲ \\ \text{خارج قسمت} \leftarrow ۱ \\ \text{باقی مانده} \rightarrow ۵ \end{array} \rightarrow \frac{۱۷}{۱۲} = ۱ \frac{۵}{۱۲}$$

حالا $\frac{۲۸}{۹}$ را خودت تبدیل به عدد مخلوط کن.

★ نمایش عدد مخلوط $۳ \frac{۴}{۵}$ را روی محور مشاهده کنید.

حالا هر یک از عدد های مخلوط زیر را به کسر بزرگ تر از واحد تبدیل کنید.

$$۲ \frac{۳}{۶} =$$

$$۳ \frac{۵}{۸} =$$

$$۴ \frac{۳}{۵} =$$

$$۵ \frac{۳}{۴} =$$

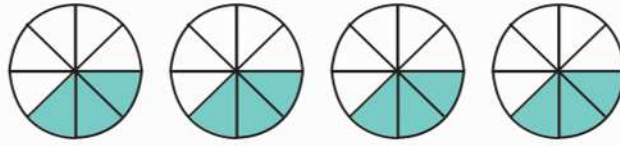
هر یک از کسرهای زیر را به عدد مخلوط تبدیل کنید.

$$\frac{۱۵}{۴} =$$

$$\frac{۸}{۱۲} =$$

مانند نمونه انجام بده .

$$\frac{3}{8} + \frac{3}{8} + \frac{3}{8} + \frac{3}{8} = \frac{12}{8} = 1 \frac{4}{8}$$

روش اول:

$$4 \times \frac{3}{8} + \frac{12}{8} = 1 \frac{4}{8}$$

روش دوم:

— + — = —

۲ × — = —

— + — + — = — =

× — = — =

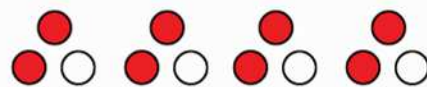
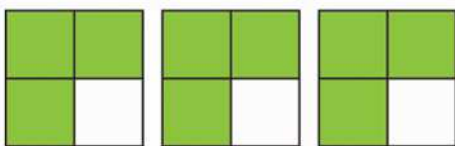
— + — + — + — = — =

× — = — =

— + — + — = —

× — = —

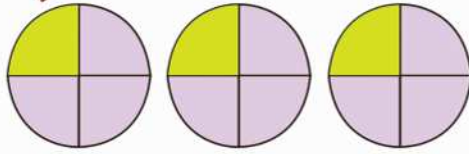
برای هر کدام از شکل های زیر یک ضرب بنویس و حاصل را به دست آور .

۱- سه کیک داریم می خواهیم به طور مساوی بین ۴ نفر تقسیم کنیم.

به هر کدام چه کسری از کیک می رسد؟

به هر نفر $\frac{3}{4}$ از کیک می رسد.

$$3 \div 4 = \frac{3}{4}$$

۲- دو کیک داریم ، می خواهیم به هر نفر $\frac{2}{5}$ کیک بدهیم.

به چند نفر کیک می رسد؟

۳- با $\frac{3}{4}$ متر پارچه می توان یک روسری دوخت .

با ۳۰ متر پارچه چند روسری می شود دوخت؟

۴- برای عبارت $4 \div \frac{1}{4} = \text{---}$ مسئله ای بنویس و سپس حاصل عبارت را

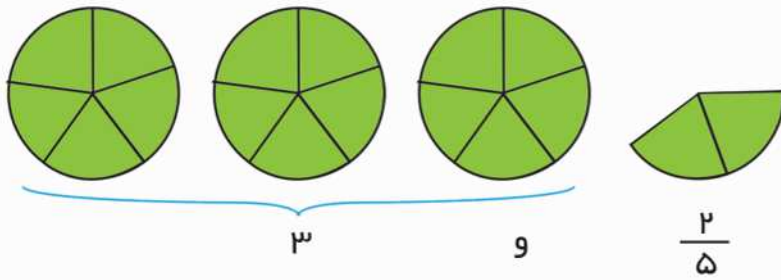
..... بدست آور.

.....

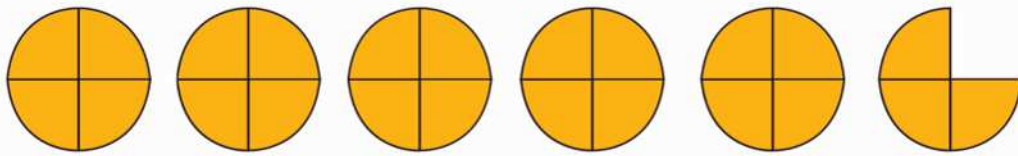
.....

موفق باشی .

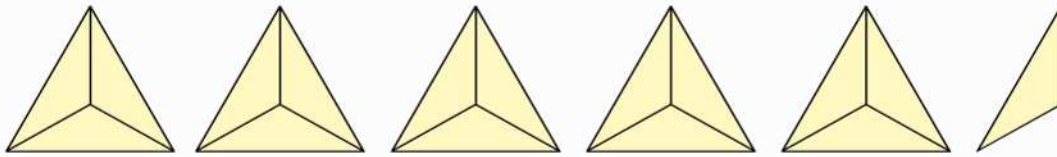
مانند نمونه انجام بده.

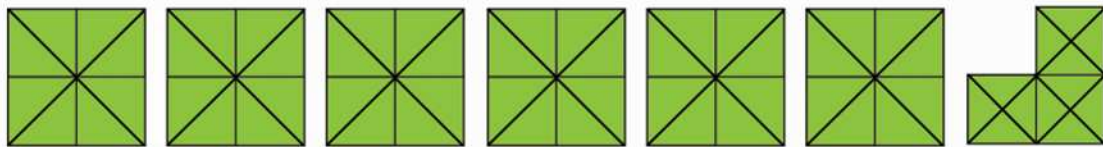
$$3 \frac{2}{5} = \frac{(3 \times 5) + 2}{5} = \frac{17}{5}$$

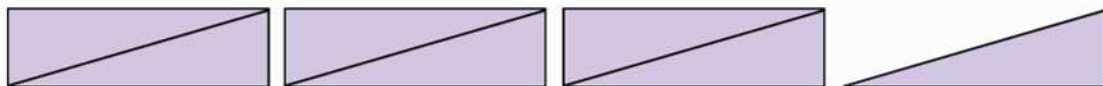
$$\frac{5}{4} = \frac{(\quad \times \quad) + \dots}{\quad} = \frac{\quad}{\quad}$$

$$\frac{5}{3} = \frac{(\quad \times \quad) + \dots}{\quad} = \frac{\quad}{\quad}$$

$$\frac{6}{8} = \frac{(\quad \times \quad) + \dots}{\quad} = \frac{\quad}{\quad}$$

$$\frac{3}{2} = \frac{(\quad \times \quad) + \dots}{\quad} = \frac{\quad}{\quad}$$

سه نکته ی مهم در مورد بدن انسان

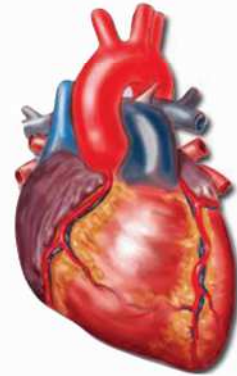
ساختمان بدن ، وظیفه ی کار بدن و بهداشت و پاکیزگی آن

حرکات بدن

حرکات بدن توسط **ماهیچه ها** ، **مفصل** و **استخوان ها** صورت می گیرد . ماهیچه ها به استخوان ها وصل شده اند . ماهیچه ها کارهایی مانند پلک زدن ، حرکات چشم ، تنفس ، خندیدن ، راه رفتن ، دویدن و ... امکان پذیر می سازند .

معدده و **قلب** هم دارای ماهیچه هستند **ماهیچه ی قلب** خون را در رگ ها به جریان می آورد و **ماهیچه ی معدده** به گوارش غذا کمک می کند .

ماهیچه هایی که به اراده ی ما کار می کنند دست ، پا ، صورت و لب هستند اما حرکت ماهیچه های **قلب** و **معدده** در اختیار ما نیست ، این ماهیچه ها به خودی خود ، کار می کنند .

نکته ی بهداشتی

خوردن **شیر** ، **گوشت** و **تخم مرغ** برای رشد ماهیچه ها لازم است و همچنین ورزش نیز در نیرومند شدن ماهیچه ها کمک می کند .